

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ

Yönetimin Fonksiyonları

Yrd.Doç.Dr. Özgür GÜLDÜ

Yönetimin Fonksiyonları

Yönetim, evrensel bir süreçtir. Örgütün tipi, büyüklüğü ve faaliyet alanı ne olursa olsun belirli bazı fonksiyonların bilinmesi ve yerine getirilmesiyle etkili bir yönetim sağlanabilir.

Bunlar;

PLANLAMA

ÖRGÜTLEME

YÖNELTME

EŞGÜDÜM

DENETİM

PLANLAMA

Kamu, özel ve sivil toplum örgütlerinin kısa, orta ve uzun dönemde ulaşmak istedikleri tüm hedefleri (amaçlar, personel, bütçe, araç-gereç, mal, hizmet vb.) ortaya koyan yazılı ya da yazısız belge ve bilgilerdir.

Planlama, işletmelerin dinamik bir ortam yani ekonomi ve teknolojinin sürekli değiştiği bir ortamda, geleceği tahmine imkan sağlar.

Ne yapılacaktır?

Ne zaman yapılacaktır?

Nasıl yapılacaktır?

Neden yapılacaktır?

Kim yapacaktır?

PLANLAMA

Planlamanın Yararları: Zamanın ve işgücünün boşa harcanmasını azaltır, yöneticilerin dikkatini amaca çeker, çabaları düzenleştirmeyi sağlar, tüm imkanların amaca yönelip yönelmediğinin denetimini sağlar, daha ussal (rasyonel) kural ve ilkelerin geliştirilmesine yol açar, yetki devrini kolaylaştırır, denetimde kullanılacak standartları ortaya çıkarır.

Planlamanın Zararları: Masraflıdır ve yöneticinin dikkatini tamamen geleceğe yöneltmesi nedeniyle içinde buldukları zamanın ihmal edilmesine yol açar.

ÖRGÜTLEME (ORGANİZASYON)

Örgütlenme, planda saptanan amaçlara ve bunlara ulaşmak üzere belirlenen yollara uygun bir örgüt kurmaktır.

Örgütlenme Süreci

➤ *Görülecek işlerin belirlenmesi ve gruplanması:* Yapılacak işlerin iyi bir biçimde tanımlanması, bu işlerin bölümlenmesi, düzenlenmesi ve gruplandırılmasıdır.

➤ *İşgörenlerin atanması ve bunların yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi:* Örgütte yapılacak işler ne kadar açık ortaya konulursa işgörenlerin belirlenmesi de o kadar kolay olacaktır. Bunun içinde örgütte çalışan işgörenlerin iyi tanınması bilgi, beceri ve kabiliyetlerinin iyi analiz edilmesi gerekir.

ÖRGÜTLEME (ORGANİZASYON)

➤ *Yer, araç ve yöntemlerin belirlenmesi:* Bu aşamada işgörenlerin ihtiyaç duyduğu ve işlerin görülmesi için gerekli fiziksel faktörleri sağlamak gerekir.

Örgüt Yapısı

Gerekli bölümler, sorumluluklar ve yetki miktarı belirlendikten sonra yapılacak şey, ne tip örgüt yapısına ihtiyaç duyulduğunun belirlenmesidir.

Örgüt yapısı, kısaca örgütsel amacı gerçekleştirmek yolunda örgütün temel elemanları ile bu elemanlar arasındaki ilişkiyi gösteren bir yapıdır.

ÖRGÜTLEME (ORGANİZASYON)

Komuta (Hat) Örgütü: Emir verme örgütün başındaki en üst kademedeki yöneticiden en alt kademedeki işgörene kadar uzanır.

Komuta – Uzman (Kurmay) Örgütü: Örgütün büyümesi zaman içinde uzmanlara olan ihtiyacı arttıracaktır. Uzman örgütlenme ile yatay büyüme daha da artar. Bütün komuta yöneticilerinin her konuda tüm gerekli bilgilere sahip olmadıkları için, teknik verilerin toplanması ve tutarlı bir karar verilebilmesi amacıyla uzmanlardan yararlanması kaçınılmazdır. Uzmanların emir verme yetkisi yoktur, komuta yöneticisine öneri sunar. Uzmanların önerilerinin uygulanması tamamen komuta yöneticisinin inisiyatifindedir.

Matriks (Proje) Örgütü: Örgütlerde birden fazla projenin olduğu durumlarda, bu tip yapıya özellikle ihtiyaç duyulmaktadır. Her bir proje tamamlanıncaya kadar, geleneksel bölümlerden proje için seçilen kişiler proje yöneticisinin sorumluluğuna verilerek proje tamamlanınca eski yerlerine dönmeleri sağlanır.

ÖRGÜTLEME (ORGANİZASYON)

Örgütlenme İlkeleri

Etkin bir örgütün oluşturulabilmesi için yönetim bilimcilerin üzerinde durduğu ve görüş birliğine vardıkları ilkeler şunlardır:

Amaç birliği

Örgütsel etkinlik

Yönetim alanı

İş bölümü ve uzmanlaşma

Görevlerin tanımı

-
-
-

ÖRGÜTLEME (ORGANİZASYON)

Örgütlerde Bölümlendirme

Örgütün, özellikle büyük yapıdaki bir örgütün etkin bir biçimde yönetilmesi, birimlere ayrılması ile daha kolay olacaktır.

Bölgümlere Ayırma İlkeleri şunlardır:

- Benzer işlerin dikkate alınması,
- Uzmanlaşmadan yararlanma,
- Denetim,
- Koordinasyonu kolaylaştırma,
- Giderleri azaltma

Örgütlerde Reorganizasyon

Yeniden örgütlenme anlamına gelen reorganizasyon, örgütü değişen koşullara göre yeni baştan düzenlemek ve ona bir ruh vermektir.